

Miscellanea

Norbert en Gennep.

In 1965 waren er 850 jaren verlopen sinds de bekering van Norbertus (1115), en 950 sinds de eerste vermelding van de naam Gennep in een tekst (1015). Bij die gelegenheid verscheen er te Gennep een *Gedenkboek* onder de titel : *Norbertus van de Burcht Gennep. 1115-1165*. Gennep, 1965. In-8°. 79 bll.

Dit boekje werd prachtig uitgegeven en typografisch zeer goed verzorgd. De inhoud verdient echter, spijtig genoeg, niet evenveel lof. In een eerste artikel : *Gennep en omgeving rond het jaar duizend*, p. 4-18, behandelt Th. Thijssen de vroegste geschiedenis van de streek. Het bronnenmateriaal, dat daarvoor ter beschikking staat, is zeer ontoereikend. Hoofdzakelijk steunt de schrijver op het werk van Alpertus Mettensis, *De diversitate temporum*, waarvan hij een vlotte vertaling brengt, doch de noodzakelijke kritische beschouwingen bij deze niet onpartijdige bron ontbreken. Vermits dit artikel geen rechtstreeks belang heeft voor de Ordesgeschiedenis, moge een verdere bespreking hier achterwege blijven.

In een tweede artikel geeft Dr. J. H. Gilissen, burgemeester van Gennep, een korte samenvatting van het leven van Norbertus. Hij gebruikte daarvoor als enig werkinstrument het werk van Godefroid Madelaine, waarvan hij de historische waarde sterk overschat (p. 20). Bovendien staan er zowel in de inleiding als in de hoofdstukken heel wat onwaarheden, waarvoor cfr. Madelaine niet verantwoordelijk mag worden gesteld. Wellicht moest men bij de samenstelling van dit *Gedenkboek* overhaast te werk gaan ; toch blijft het spijtig dat er geen degelijker gegevens over Norbertus konden worden geboden. Zo snel werd er gewerkt, dat zelfs vele plaats- en persoonsnamen onvertaald bleven. Voor iemand die niet vertrouwd is met de vroegste Ordesgeschiedenis, kan de identificering van de plaatsnamen inderdaad enige moeilijkheid bieden. Dit mag echter geen reden zijn om ze zonder meer in het Frans te laten staan in een Nederlandstalige tekst. Nog erger wordt het wanneer men van « Spire » (sic voor Spiers) beweert dat het een voorstad van Maagdenburg zou zijn (p. 43). Over Tanchelm weet

de schrijver nog gruwelijker dingen te vertellen dan de *Vita B.* Nochtans verscheen er sinds het werk van Madelaine heel wat degelijke lectuur over Tanchelm.

Kortom, deze samenvatting, waarvan de schrijver beweert dat ze « een produkt wil zijn van zuivere en pure historie » (p. 21), heeft geen wetenschappelijke waarde. Men kan zich afvragen of « de grootste zoon van Gennep » niet beter door de waarheid zou worden verheerlijkt dan door de legende.

Tenslotte bevat dit *Gedenkboek* het reeds besproken artikel van Th. W. J. Driessen over *Gennep, geboorteplaats van de H. Norbertus*, p. 47-65, cfr. *Anal. Praem.*, 1965, XLI, 3-4, p. 310-311. Dit artikel verscheen ook in *De Maasgouw*, 1965, LXXXIV, afl. 3, kol. 65-78, en in *Berne*, 1964, XVII, nr. 6 en nr. 7-8. De drie versies zijn echter niet identiek, zodat men pas na lezing van de drie artikels over de volledige argumentatie van de schrijver beschikt.

W. GRAUWEN, O. Praem.

Le décret ordonnant la participation des Abbés anglais au Chapitre Général de Prémontré fut-il promulgué en 1182 ?

L'on pourra se rendre compte, en parcourant les documents pontificaux du XIIe siècle, que l'observation du statut prescrivant aux abbés et prévôts de l'Ordre de Prémontré de venir chaque année au chapitre général (*annuum colloquium*) n'alla pas sans rencontrer de sérieuses difficultés. En effet, pour la plupart des supérieurs représentant les communautés norbertines de l'Europe Centrale et de la Scandinavie, tout comme pour ceux de l'Angleterre, de l'Italie et de l'Espagne, le voyage vers Prémontré, en plein automne ¹⁾, fut parfois une tâche très pénible. Les grandes distances, les dangers de route et les périls de mer formaient un obstacle bien réel, comme le fait sentir Adam Scot († 1212), dans son prologue au traité *De tripartito tabernaculo* ²⁾. Toutefois, il y eut, de tout temps, des

¹⁾ D'après les statuts de Prémontré (IV, 1) le Chapitre Général se réunissait tous les ans, à la Saint-Denis (9 octobre), dans l'abbaye chef d'Ordre. Cfr. E. MARTÈNE, *De antiquis Ecclesiae ritibus*, III, Anvers, 1764, p. 334.

²⁾ *Magister noster conventus Ecclesiae Praemonstratensis, nam singuli aliarum Ecclesiarum conventus, hujus magistri discipuli... Tenentur ex praeceptis etiam Romanorum Pontificum, singulis annis abbates filii visitare matrem, ut perlaturi*